

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Педагогічний факультет
Кафедра початкової та дошкільної освіти

Проректор з науково-педагогічної роботи

Михальченко Н. В.

30 серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ ДИТЯЧА

Ступінь бакалавра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

Освітньо-професійна програма: Дошкільна освіта

2023–2024 навчальний рік

Розробник: кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри початкової та дошкільної освіти Філімонова Тетяна Володимирівна

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри початкової та дошкільної освіти

Протокол № 1 від «29» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри _____ (Якименко С. І.)

«29» серпня 2023 р.

Анотація

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Психологія дитяча» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 012 Дошкільна освіта за освітньо-професійною програмою «Дошкільна освіта».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: вікова динаміка психіки людини протягом дитинства, розвиток психічних процесів та психічних якостей особистості дитини. - дитяча психологія слугує теоретичною основою для педагогічної психології, а також для практики навчання й виховання дітей.

Міждисциплінарні зв'язки: «Психологія (загальна та вікова)».

Метою дисципліни є формування у студентів такої професійної позиції, за якої дитина сприймається як самоцінна й неповторна особистість, здатна до волевиявлення та ініціативи, отримання студентами теоретичних знань з дитячої психології та формування практичних навичок (компетентностей).

Ключові слова: психологія, дитяча психологія, психічний розвиток особистості, пам'ять, увага, уява, мислення, мовлення.

Abstract

The study program of the normative educational discipline "Child Psychology" is compiled in accordance with the educational and professional training program for bachelors of the specialty 012 Preschool Education according to the educational and professional program "Preschool Education".

The subject of study of the academic discipline is: the age-related dynamics of the human psyche during childhood, the development of mental processes and mental qualities of the child's personality. - child psychology serves as a theoretical basis for pedagogical psychology, as well as for the practice of teaching and raising children.

Interdisciplinary connections: "Psychology (general and age)".

The goal of the discipline is the formation of such a professional position in students, in which the child is perceived as a self-valuable and unique individual, capable of self-determination and initiative, the students' acquisition of theoretical knowledge of child psychology and the formation of practical skills (competencies).

Key words: psychology, child psychology, mental development of personality, memory, attention, imagination, thinking, speech.

1. Опис навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>денна форма навчання</i>
Кількість кредитів – 2	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Обов'язкова
Індивідуальне науково-дослідне завдання – мультимедійна презентація за обраною темою	Спеціальність: 012 Дошкільна освіта Освітньо-професійна програма: Дошкільна освіта	Семестр
Загальна кількість годин – 60		2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: 4,5 аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2,5	Ступінь: бакалавра	Лекції
		10 год.
		Практичні, семінарські
		20 год.
http://moodle.mdu.edu.ua/my		Самостійна робота
		30 год.
		Вид контролю: іспит

Мова навчання – українська

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 30 год. – аудиторні заняття, 30 год. – самостійна робота (50% / 50%).

Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>денна форма навчання</i>
Кількість кредитів – 2	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Обов'язкова
Індивідуальне науково-дослідне завдання – мультимедійна презентація за обраною темою	Спеціальність: 012 Дошкільна освіта Освітньо-професійна програма: Дошкільна освіта	Семестр
Загальна кількість годин – 60		2-й
http://moodle.mdu.edu.ua/my	Ступінь: бакалавра	Лекції
		2 год.
		Практичні, семінарські
		4 год.
		Самостійна робота
		54 год.
		Вид контролю: іспит

Мова навчання – українська

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для заочної форми навчання – 6 год. – аудиторні заняття, 54 год. – самостійна робота (10% / 90%).

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

Мета курсу: формування у студентів такої професійної позиції, за якої дитина сприймається як самоцінна й неповторна особистість, здатна до волевиявлення та ініціативи, отримання студентами теоретичних знань з дитячої психології та формування практичних навичок (компетентностей).

Завдання курсу: ознайомити студентів із сутністю дитячої психології як науки; розкрити закономірності психічного розвитку дитини від народження до семи років; поглибити знання студентів щодо особливостей спілкування, діяльності, пізнавальних та емоційно-вольових процесів, а також особистості дитини; виховувати в них відповідальне ставлення до ролі майбутнього психолога, прагнення збагачувати й удосконалювати знання і вміння; виробити у студентів уміння психолого-педагогічного прогнозування; формувати у студентів навички діяти відповідно своїх професійних обов'язків у конкретних ситуаціях; уміння використовувати набуті знання у практичній професійній діяльності.

Передумови для вивчення дисципліни: «Психологія (загальна та вікова)».

Навчальна дисципліна складається з 2-х кредитів.

Програмні результати навчання:

ПРН-01. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми раннього віку; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПРН-02. Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.

ПРН-03. Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами

ПРН-04. Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку

ПРН-05 Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.

ПРН-06. Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.

ПРН-07. Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.

ПРН-08. Вміти складати індивідуальні програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами та необхідні для навчання документи; бути знайомим з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.

ПРН-09. Розуміти історію та закономірності розвитку дошкільної освіти. Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний освітній простір закладу дошкільної освіти.

ПРН-10. Бути знайомим з програмою раннього втручання, розуміти можливості опори на нього в подальшій роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.

ПРН-11. Бути знайомим з ознаками булінгу. Вміти використовувати прийоми попередження та протидії йому.

ПРН-12. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

ПРН-13. Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психологопедагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.

ПРН-14. Мати навички збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.

ПРН-15. Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.

ПРН-16. Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.

ПРН-17. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками

ПРН-18. Володіти технологіями організації розвивального предметно ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.

ПРН-19. Збирати та аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини

ПРН-20. Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.

I. Загальнопредметні:

КЗ-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності.

II. Фахові:

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).

КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.

КС-4. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі).

КС-5. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими.

КС-6. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.

КС-7. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів).

КС-8. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі й довкіллі.

КС-9. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей раннього і дошкільного віку.

КС-10. Вміння складати Індивідуальну програму розвитку та необхідні для навчання дітей з особливими освітніми потребами документи, бути знайомими з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.

КС-11. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності.

КС-12. Здатність до фізичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку, корекції і зміцнення їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності.

КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньомовленнєвою і художньопродуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.

КС-14. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості.

КС-15. Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.

КС-16. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу.

КС-17. Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці.

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет і завдання дитячої психології

Тема 2. Характеристика основних етапів психічного розвитку особистості в дошкільному дитинстві

Тема 3. Розвиток і корекція спілкування дошкільника

Тема 4. Психологічне забезпечення розвитку гри дошкільника

Тема 5. Психологічні умови навчання дітей 5-річного віку

Тема 6. Психолого-методичні умови розумового розвитку дошкільника

Тема 7. Розвиток мовлення дитини від народження до 7 років

Тема 8. Подолання труднощів особистісного розвитку дошкільника

Тема 9. Темперамент у дошкільному віці

Тема 10. Психологічна готовність дити до систематичного навчання в школі

Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Загальні засади дитячої психології

Тема 1. Предмет і завдання дитячої психології

Дитяча психологія як наука про психічний розвиток дитини. Розвиток психіки дитини перших шести років життя – предмет дитячої психології. Дитяча психологія як частина вікової психології. Завдання дитячої психології та її зв'язок з іншими науками. Значення дитячої психології для практичної діяльності вихователя закладу дошкільної освіти.

Тема 2. Характеристика основних етапів психічного розвитку особистості в дошкільному дитинстві

Засади періодизації психічного розвитку дітей дошкільного віку. Періоди психічного розвитку у дитячому віці. Індивідуально-психологічні відмінності дітей. Особливості психічного розвитку в дошкільному дитинстві. Психічний розвиток новонародженої дитини. Психічний розвиток дитини 1 року життя. Психічний розвиток дитини раннього віку.

Психічний розвиток дитини дошкільного віку. Передумови формування особистості дитини у ранньому дитинстві. Особливості кризи 1-го та 3-го року життя («Я сам!»), специфіка протікання кризи 6-7 років.

Тема 3. Розвиток і корекція спілкування дошкільника

Онтогенез спілкування як найважливіший фактор психічного розвитку дошкільника. Форми спілкування у дошкільному віці. Психолого-методичні умови оптимального спілкування дорослого з дитиною. Роль експресивних засобів у спілкуванні дитини і дорослого. Специфіка спілкування і спільної діяльності дошкільника з ровесниками та їх роль у його психічному розвитку. Порівняння спілкування дитини з дорослим та ровесником. Вплив спілкування з ровесником на психічний розвиток дошкільника. Психолого-методичні умови оптимального спілкування дорослого з дитиною. Вплив групи дошкільного закладу на психічний і особистісний розвиток дитини. Психологічні засоби подолання труднощів у спілкуванні дошкільників.

Тема 4. Психологічне забезпечення розвитку гри дошкільника

Розвиток гри у дитини до 3-х років. Особливості сюжетно-рольової гри дошкільника. Природа сюжетно-рольової гри дошкільника. Значення ігрових предметів для забезпечення уявної ситуації у грі. Класифікація дитячих ігор. Характеристика творчих ігор дошкільника. Характеристика ігор з правилами. Рівні розвитку сюжетно-рольової гри у дошкільника. Формування передумов рольової гри. Прийоми активізації сюжетно-рольової гри. Організація сюжетно-рольової гри. Іграшки. Робота психолога з підготовки вихователя до організації дитячих ігор.

Тема 5. Психологічні умови навчання дітей 5-річного віку

Загальна характеристика навчальної діяльності в дитячому віці. Передумови формування навчальної діяльності у дошкільника. Умови розвитку навчальної діяльності в дитячому віці. Основні рівні розвитку навчальної діяльності дітей. Психологічна сутність навчання дітей п'яти років. Психологічні передумови навчання дітей п'яти років. Розвиток психічних процесів дитини: можливості та обмеження у навчанні.

Кредит 2. Розвиток пізнавальної та особистісної сфери дитини

Тема 6. Психолого-методичні умови розумового розвитку дошкільника

Психолого-методичні умови розвитку уваги дошкільника. Активізація сенсорно-перцептивного розвитку дитини. Психолого-методичні умови розвитку пам'яті дошкільника. Умови психологічного сприяння розвитку мислення дитини. Психолого-педагогічні умови розвитку уяви дошкільника.

Тема 7. Розвиток мовлення дитини від народження до 7 років

Основні напрями розвитку мовлення в дошкільному віці. Розвиток звукової сторони мови: фонематичного слуху, правильної звуковимови. Розвиток словника як кількісного накопичення слів і якісного засвоєння їх значення. Пасивний і активний словник. Основні закономірності засвоєння дошкільниками синтаксису і морфології рідної мови. Засвоєння дітьми звукового складу слова і словесного складу мови як передумови оволодіння читанням і письмом. Розвиток функцій мовлення. Значення мовлення для психічного розвитку дошкільника.

Тема 8. Подолання труднощів особистісного розвитку дошкільника

Розлади емоційної сфери дошкільника та їх подолання. Психолого-методичні умови розвитку волі. Психолого-методичні умови розвитку самосвідомості. Недоліки етичного розвитку дошкільників та їх подолання. Індивідуальний підхід у розвивально-корекційній роботі з дітьми різних типів темпераменту.

Тема 9. Темперамент у дошкільному віці

Психофізіологічні особливості темпераменту дітей від народження до 7 років. Особливості поведінки дітей з різними типами темпераменту. Індивідуальний підхід у вихованні дітей різних типів темпераменту

Тема 10. Психологічна готовність дити до систематичного навчання в школі

Характеристика психо-фізичного розвитку шестиліток. Соціальна ситуація розвитку. Зміна вимог до дитини як суб'єкта різних видів предметно-практичної діяльності та спілкування. Збагачення індивідуального і суспільного досвіду дитини як умова формування шкільної зрілості. Особливості розвитку пізнавальної, вольової та емоційної сфер дитини шести років. Зміст психологічної готовності до навчання у школі. Компоненти готовності до шкільного навчання (соціально-психологічна, особистісна, інтелектуальна та вольова готовність).

Підходи до визначення готовності дитини до навчання в школі. Характеристика методів діагностики готовності дитини до навчання в школі. Експрес-діагностика готовності дитини до навчання в школі (принцип побудови методики, організація тестування). Визначення рівня розумової активності дитини. Рівні розумового розвитку.

3. Структура навчальної дисципліни
Денна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин					
	Усь ого	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	сп
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Загальні засади дитячої психології						
Тема 1. Предмет і завдання дитячої психології	6	2	2			2
Тема 2. Характеристика основних етапів психічного розвитку особистості в дошкільному дитинстві	6	2	2			2
Тема 3. Розвиток і корекція спілкування дошкільника	6	2	2			2
Тема 4. Психологічне забезпечення розвитку гри дошкільника	6	-	2			4
Тема 5. Психологічні умови навчання дітей 5-річного віку	6	-	2			4
Всього за кредит 1	30	6	10			14
Кредит 2. Розвиток пізнавальної та особистісної сфери дитини						
Тема 6. Психолого-методичні умови розумового розвитку дошкільника	6	2	2			2
Тема 7. Розвиток мовлення дитини від народження до 7 років	6	-	2			4
Тема 8. Подолання труднощів особистісного розвитку дошкільника	6	-	2			4
Тема 9. Темперамент у дошкільному віці	6	-	2			4
Тема 10. Психологічна готовність дити до систематичного навчання в школі	6	2	2			2
Всього за кредит 2	30	4	10			16
Усього годин:	60	10	20			30

Заочна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин					
	Усь ого	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Загальні засади дитячої психології						
Тема 1. Предмет і завдання дитячої психології	6	2	-			4
Тема 2. Характеристика основних етапів психічного розвитку особистості в дошкільному дитинстві	6	-	2			4
Тема 3. Розвиток і корекція спілкування дошкільника	6	-	-			6
Тема 4. Психологічне забезпечення розвитку гри дошкільника	6	-	-			6
Тема 5. Психологічні умови навчання дітей 5-річного віку	6	-	-			6
Всього за кредит 1	30	2	2			26
Кредит 2. Розвиток пізнавальної та особистісної сфери дитини						
Тема 6. Психолого-методичні умови розумового розвитку дошкільника	6	-	-			6
Тема 7. Розвиток мовлення дитини від народження до 7 років	6	-	-			6
Тема 8. Подолання труднощів особистісного розвитку дошкільника	6	-	-			6
Тема 9. Темперамент у дошкільному віці	6	-	-			6
Тема 10. Психологічна готовність дитини до систематичного навчання в школі	6	-	2			4
Всього за кредит 2	30	0	2			28
Усього годин:	60	2	4			54

4. Теми лекційних занять Денна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Загальні засади дитячої психології		
1.	Тема 1. Предмет і завдання дитячої психології	2
2.	Тема 2. Характеристика основних етапів психічного розвитку особистості в дошкільному дитинстві	2
3.	Тема 3. Розвиток і корекція спілкування дошкільника	2
Кредит 2. Розвиток пізнавальної та особистісної сфери дитини		
4.	Тема 6. Психолого-методичні умови розумового розвитку дошкільника	2
5.	Тема 10. Психологічна готовність дитини до систематичного навчання в школі	2
Всього:		10

Заочна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Загальні засади дитячої психології		
1.	Тема 1. Предмет і завдання дитячої психології	2
Всього:		2

5. Теми практичних занять Денна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Загальні засади дитячої психології		
1	Тема 1. Предмет і завдання дитячої психології	2
2.	Тема 2. Характеристика основних етапів психічного розвитку особистості в дошкільному дитинстві	2
3	Тема 3. Розвиток і корекція спілкування дошкільника	2
4.	Тема 4. Психологічне забезпечення розвитку гри дошкільника	2
5.	Тема 5. Психологічні умови навчання дітей 5-річного віку	2
Кредит 2. Розвиток пізнавальної та особистісної сфери дитини		
6.	Тема 6. Психолого-методичні умови розумового розвитку дошкільника	2
7.	Тема 7. Розвиток мовлення дитини від народження до 7 років	
8.	Тема 8. Подолання труднощів особистісного розвитку дошкільника	2
9.	Тема 9. Темперамент у дошкільному віці	2
10.	Тема 10. Психологічна готовність дити до систематичного навчання в школі	2
Всього:		20 год.

Заочна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Загальні засади дитячої психології		
1.	Тема 2. Характеристика основних етапів психічного розвитку особистості в дошкільному дитинстві	2
Кредит 2. Розвиток пізнавальної та особистісної сфери дитини		
2.	Тема 10. Психологічна готовність дити до систематичного навчання в школі	2
Всього:		4 год.

6. Лабораторні заняття

Робочим планом не передбачено

**7. Самостійна робота
Денна форма навчання**

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Загальні засади дитячої психології		
1	Тема 1. Предмет і завдання дитячої психології	2
2.	Тема 2. Характеристика основних етапів психічного розвитку особистості в дошкільному дитинстві	2
3	Тема 3. Розвиток і корекція спілкування дошкільника	2
4.	Тема 4. Психологічне забезпечення розвитку гри дошкільника	4
5.	Тема 5. Психологічні умови навчання дітей 5-річного віку	4
Кредит 2. Розвиток пізнавальної та особистісної сфери дитини		
6.	Тема 6. Психолого-методичні умови розумового розвитку дошкільника	2
7.	Тема 7. Розвиток мовлення дитини від народження до 7 років	4
8.	Тема 8. Подолання труднощів особистісного розвитку дошкільника	4
9.	Тема 9. Темперамент у дошкільному віці	4
10.	Тема 10. Психологічна готовність дити до систематичного навчання в школі	2
	Всього:	30 год.

Заочна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Загальні засади дитячої психології		
1	Тема 1. Предмет і завдання дитячої психології	4
2.	Тема 2. Характеристика основних етапів психічного розвитку особистості в дошкільному дитинстві	4
3	Тема 3. Розвиток і корекція спілкування дошкільника	6
4.	Тема 4. Психологічне забезпечення розвитку гри дошкільника	6
5.	Тема 5. Психологічні умови навчання дітей 5-річного віку	6
Кредит 2. Розвиток пізнавальної та особистісної сфери дитини		
6.	Тема 6. Психолого-методичні умови розумового розвитку дошкільника	6
7.	Тема 7. Розвиток мовлення дитини від народження до 7 років	6
8.	Тема 8. Подолання труднощів особистісного розвитку дошкільника	6
9.	Тема 9. Темперамент у дошкільному віці	6

10.	Тема 10. Психологічна готовність дити до систематичного навчання в школі	4
	Всього:	54 год.

8. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

1. Вивчити уявлення дитини-дошкільника про себе.
2. Проаналізувати особливості рольових ігор дітей (на основі спостереження).
3. Формування передумов навчальної діяльності у дошкільному віці.
4. Заохочення і покарання: вплив на становлення якостей особистості дитини.
5. Аналіз тактики поведінки дорослого в період кризи 3-х років.
6. Дефіцит спілкування: наслідки для розвитку особистості дитини.
7. Описати ігри, в які Ви бавилися у дитинстві, ігри ваших батьків, ігри сучасних дітей. Обґрунтувати подібність і відмінність.
8. «Чи всі ігри для дітей однаково корисні?»
9. «Про що говорять дошкільники?»
10. Причини дитячої неслухняності.
11. «Для чого дитині друзі?»
12. Скласти програму вивчення дошкільника.
13. Скласти програму вивчення дитини раннього віку.
14. Скласти програму вивчення молодшого школяра.
15. Розробити рекомендації вихователям з питань адаптації дитини до умов закладу дошкільної освіти.
16. Розробити рекомендації батькам з питань адаптації дитини до умов закладу дошкільної освіти.
17. Порівняльна характеристика кризових періодів розвитку від народження до вступу до школи (1-го і 3-х років).
18. Порівняльна характеристика кризових періодів розвитку від народження до вступу до школи (3-х і 7-ми років).
19. Дошкільники і комп'ютер.
20. Визначити актуальні проблеми сучасної дошкільної освіти.

9. Форми роботи та критерії оцінювання

Зміст курсу поділений на 6 кредитів. Кожний кредит включає в себе лекції, семінарські заняття, самостійну роботу студентів, які завершуються рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу даної частини курсу.

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і

фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння й засвоєння програмового матеріалу, уміння самостійно опрацьовувати тексти, написання і захист реферативних робіт, створення мультимедійних презентацій, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу.

Критерії оцінювання відповідей на студентів на семінарських заняттях

Враховується:

1. Рівень осмислення навчального матеріалу;
2. Рівень сформованості аналітичних умінь і концептуальних підходів;
3. Повнота розкриття питання, логіка викладу, культура мовлення;
4. Використання додаткової літератури;
5. Порівняння, зв'язок із практикою, висновки.

Бали	Критерії оцінювання
"Відмінно" – 5	Досконале знання та розуміння понятійного апарату з тієї чи іншої теми, вільне оперування різноманітними класифікаціями. Відповідь на поставлені питання повна, насичена глибокими та розгорнутими судженнями. Викладений матеріал має доказовий, логічний і послідовний характер. Студент володіє способами концентрованого викладу матеріалу. Демонструє творче застосування знань при переформатуванні запитання. У відповіді майже не трапляються мовленнєві помилки.
"Добре" – 4	Відповідь майже повна, має усвідомлений та достатньо розгорнутий характер. Понятійна основа базується на обраній класифікації. Відповідь структурована, проте наявні окремі помилки у послідовності викладу. Недостатньо виваженою та аргументованою є доказова база. Студент вільно оперує знаннями, може застосовувати їх у новій навчальній ситуації. У відповіді трапляються окремі мовленнєві помилки.
"Задовільно" – 3	Відповідь неповна, фрагментарна. Знання мають недостатньо стійкий та послідовний характер. Вони застосовуються переважно для виконання завдань репродуктивного характеру. У відповідях відсутні посилання на фундаментальні дослідження з певної проблеми. Відповідь має формальний характер, відсутня чіткість, структурованість. Студент використовує лише окремі знання у новій навчальній ситуації. У відповіді наявні фактичні та мовленнєві помилки.
"Незадовільно" – 2	Студент неспроможний відтворити інформацію у певній послідовності. Оперує лише загальними фразами. Відтворює лише окремі фрагменти, називає лише розрізнені факти, дає відповідь у формі висловлювання (судження). Наявні грубі фактичні та мовленнєві помилки.

Розподіл балів, які отримують студенти

Кількість балів у кінці 2 семестру повинна складати від 100 до 200 балів (за 2 кредити), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний розподіл балів, які отримують студенти за 2 крд.

Поточне тестування та самостійна робота											Накопичу-вальні бали/	Іспит	Сума
	Кред 1					Кред 2					200 / 2 = 100 *0,6 = 60	40	100
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10			
Практичні заняття	10	10	10	5	5	10	10	10	5	5			
Самостійна робота (включно контр. роб.)	60					40							
						КР - 20							
Усього	100					100							

10. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: індивідуальне, групове і фронтальне опитування, письмові контрольні роботи, тестовий контроль. Самостійна робота перевіряється шляхом написання реферативних робіт, створення мультимедійних презентацій.

11. Методи навчання

Усний виклад матеріалу, наукова розповідь, спрямована на аналіз фактичного матеріалу; пояснення – вербальний метод навчання, за допомогою якого розкривається сутність певного явища, закону, процесу; проблемне навчання, робота з підручником та додатковими джерелами, порівняльний аналіз; ілюстрація – метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їх символічному зображенні (малюнки, схеми, графіки).

12. Рекомендована література

Базова

1. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія: навч. посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 424 с.
2. Дуткевич Т. В. Дитяча розвивально-корекційна психологія. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 304 с.
3. Дуткевич Т. В. Дошкільна психологія: навч. посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2020. 392 с.
4. Олійник М.І., Журат Ю.В., Фесун Г.С. Розвиток та діагностика пізнавальних процесів дошкільника: навчально-методичний посібник. Чернівці: Родовід, 2019. 176с.

Допоміжна

1. Базовий компонент дошкільної освіти. / Під науковим керівництвом доктора психологічних наук, професора, член-кореспондента НАПН України – Піроженко Т. О. 2021. 37с.
2. Білан О.І. Програма розвитку дошкільного віку "Українське дошкілля" / ред. Низковська О.В. Тернопіль : Мандрівець, 2017. 256 с.
3. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія: навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 424 с.
4. Іванова В.В. Психологія дитяча: навчально-методичний посібник для самостійної роботи. Мукачево: МДУ, 2019. 104 с.

5. Колобич О. П. Загальна психологія: навчально-методичний посібник. Львів : Растр-7, 2019. 172 с.
6. Костик Л.Б. Вікова психологія (курс лекцій для студентів зі спеціальності «Дошкільна освіта») : навч. посібник. Чернівці, 2018. 116 с.
7. Павелків Р. В., Цигипало О. П. Дитяча психологія: навч. посібник, 2-ге видання, виправлене. Київ : Академвидав, 2015. 400 с.
8. Павелків Р. В., Цигипало О. П. Дитяча психологія: навч. посібник для сам. роботи студента. Київ : Академвидав, 2011. 376 с.
9. Приходько Ю. О., Юрченко В. І. Психологічний словник-довідник. Київ: Каравела, 2020. 418 с.
10. Яценко Т.В. Дитяча психологія з психологією дитячої творчості. Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів. Кременчук : ПП «Бітарт», 2020. 42 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Базовий компонент дошкільної освіти. / Під науковим керівництвом доктора психологічних наук, професора, член-кореспондента НАПН України – Піроженко Т. О. 2021. 37с. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
2. Білан О.І. Програма розвитку дошкільного віку "Українське дошкілля" / ред. Низковська О.В. Тернопіль : Мандрівець, 2017. 256 с. URL: <https://www.pedrada.com.ua/article/2336-programa-ukrainske-doshkillya>.
3. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія: навч. посібник. Київ : Центр учб. літ., 2012. 424 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Dutkevych_Tetiana/Dytiacha_psykholohiia.pdf.
4. Павелків Р. В., Цигипало О. П. Дитяча психологія: навч. посібник. Київ : Академвидав, 2008. 432 с. URL: <https://westudents.com.ua/knigi/498-dityachapsihologya-pavelkiv-rv.html>.
5. Іванова В.В. Психологія дитяча: навчально-методичний посібник для самостійної роботи. Мукачево: МДУ, 2019. 104 с. URL: http://dspace.msu.edu.ua:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/3267/Ivanova_psyhologi_children.pdf?sequence=1&isAllowed=y
6. Яценко Т.В. Дитяча психологія з психологією дитячої творчості. Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів. Кременчук : ПП «Бітарт», 2020. 42 с. URL: <https://cutt.ly/xTszFgo>